

SÁNG CHẾ DAO CHẸ, MÁY LỘT NAN NỨA ĐAN PHÊN

Nhờ sáng chế dao chẻ nan nứa và máy lột nan nứa đan phen phơi bánh đa (thường gọi là phen dăng), anh Bùi Văn Dự ở Bắc Giang thu nhập hàng trăm triệu đồng mỗi năm từ phát triển nghề đan phen dăng và giải quyết việc làm cho hàng chục lao động địa phương.

Bộ dao chẻ nan nứa do anh Bùi Văn Dự sáng chế. Anh Dự (sinh năm 1970, ở thôn Hiệp Đồng, xã Thường Thắng, huyện Hiệp Hòa) cho biết, vào đầu những năm 90, do cuộc sống nghèo khó nên anh cùng với một số bạn bè trong thôn thường phải đạp xe lên vùng rừng núi của tỉnh Bắc Giang và Thái Nguyên để chặt nứa đem về chẻ thành nan đan phen dăng bán để kiếm sống. Năm 2001, trong những lần lên Chiêm Hóa (tỉnh Tuyên Quang) để khai thác nứa, anh thấy bà con ở đây có chiếc máy lột nan cọt. Từ đó, anh nảy sinh ý tưởng phải làm cho được con dao chẻ nan và chiếc máy lột nan nứa để giúp công việc chẻ nứa, đan phen được nhanh chóng và đỡ vất vả. Đầu năm 2005, anh Dự bắt đầu tự tìm tòi, thử nghiệm cách làm dao và máy chẻ, lột nan nứa. Sau nhiều tháng, đến tháng 7/2005, anh chế tạo thành công chiếc máy lột nan nứa và bộ dao chẻ nan. Bộ dao chẻ nan nứa do anh chế tạo gồm một lưỡi dao dài 50cm, rộng 5cm, cắt thành 10 đoạn, hàn với nhau theo kiểu "đường kính hình tròn" chụm lại ở tâm. Đầu ngoài hàn liền vào một vòng sắt kiểu "bánh xe cải tiến", bên ngoài vành sắt hàn hai đoạn ống sắt đối xứng làm tay cầm. Bộ dao được thiết kế gồm các cỡ dao để phù hợp chẻ các loại nứa to nhỏ khác nhau. Khi sử dụng, dao chẻ nan chẻ một lần được 10 cái nan từ một khúc nứa, nan nào cũng bằng nhau, trong khi trước kia chẻ thủ công phải chẻ mười lần mới xong. Giá thành để làm một bộ dao chẻ nan chỉ khoảng 800.000 đồng. Chiếc máy lột nan nứa do anh Dự sáng chế có khung máy làm bằng sắt V4; 4 chân cao 40cm; 2 khung sàn diện tích khoảng 40cm x 40cm. Khung sàn dưới cách mặt đất 10cm để gắn mô-tơ điện; khung sàn trên là mặt khung để gắn máy lột nan nứa. Thân máy gồm có 8 phần là phần trục truyền lực; phần con lăn; phần hộp điều chỉnh dây, mỏng, nhanh, chậm; ốc cố định máy; lưỡi dao chẻ nan; máng đón rác; máng đặt nan; mô-tơ điện. Điểm sáng tạo của anh Dự khi chế tạo chiếc máy này là đã thay 3 ốc giữ thân máy cố định bằng các ốc có lò xo, nhờ vậy máy đã tự động mở cho mẩu nứa đi qua, khi mẩu qua rồi thì tự động ép trở lại, tạo thành quy trình tự động mở, ép trong quá trình lột nan nứa. Chi phí để chế tạo chiếc máy lột nan nứa chỉ khoảng 2 triệu đồng. Về mặt lợi ích kinh tế, với 1 bộ dao chẻ nan nứa và 1 máy lột nan, 1 người lao động làm trong 1 ngày sẽ đạt số lượng sản phẩm bằng với 80 lao động thủ công làm trong 1 ngày trước đây; cung cấp đủ việc làm (đan phen dăng) cho 20 lao động. Với công đan phen dăng khoảng 2.500 đồng/phen, 1 người lao động trung bình đan được 20 phen/ngày sẽ có thu nhập 50.000 đồng; lao động đan giỏi được từ 25 phen trở lên sẽ có thu nhập từ 75.000 đồng trở lên/ngày. Hiện nay, tại gia đình anh Dự đang thuê khoảng 20 công nhân làm nghề đan phen dăng. Năm 2011, gia đình anh đã xuất bán khoảng 120.000 phen dăng cung cấp cho các làng nghề làm bánh đa, mỳ, miến, bánh đa nem... ở Vân Hà, Chũ (huyện Lục Ngạn, Bắc Giang) và ở một số tỉnh, thành khác như Bắc Ninh, Thái Nguyên, Đắc Nông, Thành phố Hồ Chí Minh. Trừ chi phí, năm vừa qua gia đình anh Dự thu nhập khoảng 250 triệu đồng, mỗi lao động làm thuê có thu nhập khoảng 2 triệu đồng/người/tháng. Từ năm 2005 đến nay, anh Dự đã sản xuất và cung cấp 15 máy lột nan nứa cho người dân trong thôn Hiệp Đồng. Cả thôn hiện có khoảng 320 lao động tham gia làm nghề chẻ, lột nan nứa, đan phen dăng, thu nhập bình quân đạt từ 1,5-2 triệu đồng/người/tháng. Mỗi năm toàn thôn đã xuất bán gần 650.000 phen dăng, thu về hàng tỷ đồng. Sáng chế dao chẻ nan nứa và máy lột nan nứa đan phen dăng của anh Bùi Văn Dự đã giành giải nhất tại Cuộc thi sáng tạo kỹ thuật nhà

nông tỉnh Bắc Giang lần thứ IV năm 2011 và được trao giải nhì tại Hội thi sáng tạo kỹ thuật tỉnh
B á c G i a n g l à n t h ú l V n ă m 2 0 1 1 .

Theo Vietnam+